

Q.III.266,15

116
901

Z d
4986

X2056504

RECTOR ACADEMIÆ LIPSIENSIS

ad

supremum officium

Maximè Reverendo, Amplissimo, & Excellentissimo.

D N.

FRIDERICO RAPPOLTO,
SS. Theol. D. & Professori ce-
leberrimo,

Canonico Cizensi, Alumnorum Electoralium Ephoro, Majoris
Principum Collegii Collegiato, & Nationis Misni-
cæ Seniori,

Viro de hac Academia & Orthodoxa Ecclesia benè
meritissimo,

horâ III. eâ, quâ fas, pompâ persolvendum

PROCERES AC CIVES ACADEMICOS
quàm freqventissimos adesse cupit.

R N turbulentō hoc & inquieto rerum humanarum, & uti universæ Europæ à Martio furore concussæ, ita nostræ etiam Universitatis statu placidissimum, æqvissimum, sanctissimumque illud Caput FRIDERICUS RAPPOLTUS nobis eripitur. Qvo tibicine subruto qvanta non Academiæ modò, sed & Ecclesiæ Orthodoxæ immineat clades, vel tacentibus nobis nemo prudenterum non intelligit. Id certè verendum oppidò, ne cæteris pœnis, qvæ seculi excipiunt impietatem, accensendum etiam sit, qvòd Theologum hunc & doctrinâ & vitâ longè gravissimum nostræ studiorum communitati DEUS surripuit. Sed nolumus inauspicati quid sub anni hujus auspicium ominari; qvin gratulamur potius RAPPOLTO nostro, cui illa * μέλλοντα μέλλοντα, toties sperata hactenus ac suspirata, ex voto obtigit; summumq; Pacis principem veneramur pariter, ut, erepto hoc IRENÆO, Irenen nobis suam qvàm clementissimè largiatur. Interea dum exangvi corpori, in quo tam pia, tam candida, tamq; erudita anima hospitata est, justi debitiq; honores sunt peragendi, Rappoltianam, vitam seqvendam imitandamq; ceu imaginem ad posteros etiam duraturam (utinam stylo etiam Rappoltiano, h. e. terfissimo gravissimoqve!) proponemus. Vigesimus & sext⁹ Januarii dies in anno seculi hujus qvinto ac decimo agebatur, qvando nasci contigit clarissimum & futuris annis admirabilem hunc Virum, qui Patriam agnoscebat oppidum Reichenbachii in terra Nariscorum, qvæ Advocatorum Aeneæ Sylvio dicta, est, situm, idqve non minùs mercimonii laude, qvàm illustris Herois ac Domini sui METSCHII gloriâ latè tûm fulgens; parentes autem honestissimos, HEINRICUM RAPPOLTUM, Medicum & Pharmacopœum, istius oppidi, sed posteà Prætorem Pegaviensem, & REGINAM LIPOLDIAM ex Senatore Cizensi natam, qvam viduam incendio Pegaviensi ad incitas redactam per XIIIX. annos ad obitum usq; sustentavit, octogenariamq; amplissimo funere hic Lipsiæ extulit, cujus maternis precibus ac benedictione se plurimùm adjutum gratissimus prædicabat. Floruerat jam olim literarum pariter atq; armorum gloriâ stirps Rappoltiana, & dum in Bohemia vera adhuc Evangelii lux fulgeret, jam per AUGUSTINUM RAPPOLTUM, Pastorem Oberleutersdorffensem in tractu Brixiensi, Ayum RAPPOLTI nostri, radios suos spargebat, imò sub

* μέλλοντα μέλλοντα. Has voculas ex epist. ad Heb. 13. v. 14. Philothecis Studiosorum inscripsit hactenus ὁ μηχαείτης.

sub Reformationis Lutheranæ initium jam in WOLFGANGO * RAPPOLTO latebat, qvi Ellenboci sanam religionem a Luthero reductam, hominum animis instillabat, anteā & ipse Pontificiis tenebris immersus, cùm Bononiæ studia coleret, Romæ dehinc sub Cardinali Cajetano per quadriennium sacras literas doceret. Divus etiam Maximilianus I. ob res præclarè à FRIDERICO RAPPOLTO qvodam in bello gestas hujus familiæ, gratosissimè concessis insignibus, faverat: sed calamitate temporum & bellorum per Germaniam obfuscatus vodammodò illius erat splendor, qvem, dum novam lucem novus hic FRIDERICUS, non ut ille prior belli famâ, sed studiorum claritudine intulit, denuò excitavit. Fundamenta artium & pietatis in Schola patria jecit, magistro optimo JOHANNE KEGELERO potissimum ad XII. usq; annum. Pòst cum parentibus optimis sedem fixam alibi qværentibus Pegaviam transiit, ibiq; per tres quartas anni commoratus sub disciplina M. JOH. RICHTERI Scholæ Rectoris, hinc obtento diplome Eleitorali Portense Gymnasium ingressus est, ibiq; sexennium integrum, Præceptoribus in primis D. KUNADO & KHUNIO, qvorum informatione se plurimum profecisse semper fassus est, absolvit. Testimonio honestissimo inde dimissus in Academiam hanc nostram anno ætatis XIX, seculi XXXIV. se contulit, & statim doctrinæ, qvam deinceps in aliis exerceceret, rudimenta qvæsi in præstantissimi Theologi MAURITII BURCHARTI, liberis fecit. Anno pòst de stipendio, qvod studia promoveret, divina Benignitas & Electoralis Clementia ipsi prospexit, qvod in legitimos usus ab ipso conversum seqventis anni dignitas Magisterialis in eum collata luculenter ostendit. Hanc adeptus cùm esset, tempus omne, ut nominis & tituli sui mensuram impleret, literis dedit; cum primis verò in Philologia & humaniori literatura, qvam GELLIANIS suis admirabilem fecit postideà, multum studii ac laboris posuit. Nam à prima statim ætate bonorum Autorum lectioni deditus, non superficiario studio de singulis partem attigit, sed omne liberalium artium & doctrinæ genus complexus ad Veterum, id est, Optimam ac perfectissimam rationem studia sua efformavit. Horum studiorum doctores habuit, qvi istâ ætate in hac urbe florebant, excellentissimos Viros PHILIPPUM MULLERUM Mathematicæ, ANDREAM CORVINUM Oratioræ, HIERONYMUM RECKLEBENIUM Dialecticæ fidelissimos magistros. In Theologia autem, ad qvam maximâ animi contentionem, jam juvenis adspirabat, JOHANNEM HÖPNERUM, CHRISTIANUM

) (2 LAN-

* V. Eine erzwungene Antwort Wolfgang Rappolts auf die ungelahrte Vorlegung des D. Zacc Administratoris zu Praga der Ellbogenschen Ordnung Anno 1525.

LANGIUM, & MAURITIUM BURCHARTUM, fulgidissima nunc cœ-
li, tūm temporis Academiæ hujus & Ecclesiæ sidera seqvebatur. Sed
maxime in hoc sacro studiorum cursu incomparabilis HEINRICUS
HÖPFNERUS fausta, & à qvæ nunquam defleteret, ipsi erat Pharos;
hunc amabat unicè, hunc sebat, ab hoc amari etiam laborabat, etsi
magnoperè laborandum non erat, qvippe qvi erectam juvenis ad præ-
clara studia indolem ab exercitiis Academicis, publicis Lectionibus,
Disputationibus & Orationibus, qvibus Lauream in Theologia primam
Anno XL. seculi obtinuerat, agnoscebat & completebatur. Et jam a-
lios, qvæ didicerat, docere gestiebat, & ad studia altiora juvanda, & Dia-
lecticam, Rheticam, naturalem etiam Theologiam, qvam postea sub
auspiciu[m] primæ in Theologia laureæ, non minùs qvam Judæ Episto-
lam Catholicam, cessantibus operis Theologorum ordinariis, sub Ca-
niculæ æstus exposuit, tradendam à studiosis privatus Doctor posceba-
tur. Hauserat enim accuratè, qvæ infunderet aliis, & methodo uteba-
tur dissentium ingeniis consentaneâ, perspicuæque voci tarditatem ac
moderationem addebat, qvæ verba mellis instar stillaret magis, qvam
in modum torrentis funderet, & qvod in Philosopho Seneca reqviri-
compositè, non concitatè circulatorum instar proferret. Qvam dicen-
di gravitatem non minùs qvam cætera eruditionis instrumenta cœti-
bus eximiorum juvenum bonas artes strenue æmulantium, in ipso stu-
diorum suorum cursu dexterimè approbavit. Vivit hodienum post
HORNIGIUM, LANGIUM, BOSIUM, PANZERUM & STEGERUM
alterum jamdudum cœlo receptos (nam & hi de RAPPOLT I institu-
tione per omnem vitam, qvamdiu licebat, sibi gratulabantur) Acade-
miæ Wittebergensis, & universæ, qvà patet, Juris scientiæ Clarissimum,
fidus CASPAR ZIEGLERUS, qvi vastæ suæ ac inusitatæ Doctrinæ pri-
mum sibi autorem contigisse RAPPOLTUM magnificè prædicat; vivit
ADRIANUS STEGERUS, Reipublicæ urbanæ ingens Decus, qvi qvic-
qid dignationis consecutus est, fidissimæ institutioni hujus debere se
agnoscit; vivunt deniq[ue] & FRATRES CARPOVII, qvi & ipsi maxi-
mam eruditionis, qvæ singularis in illis est, partem dexterimæ infor-
mationi Rappoltianæ acceptam ferunt. Nec minùs ipse gratulabatur
sibi tam pulcrè cessisse hanc operam suam, tamq[ue] excellentibus ingenii
servire eā ac prodesse sibi licuisse. Qvos itendidem Gloriam post fa-
nera qvoq[ue] suam solebat appellare. Ob raram illam docendi dexter-
itatem ad Con-Rectoris munus in Thomana hujus Urbis Schola obeun-
dum ab amplissimo Senatu Anno seculi XLII. vocabatur; qvo suscepto

non

non tristi fronte & Catoniano vultu horridus, sed placido, sed comitate
& gratiâ oris, informandiq; dexteritate puerorum sibi animos concilia-
bat, studiaq; illorum incredibili juvabat successu. Nec alium Acade-
miae se stitit, qvam & ipsam doctrina suâ animabat A. XL I V. in Faculta-
tem Philosophicam allectus, postqvam ei idoneum se Assessorem dua-
bus de Amore Disputationibus approbasset, posteâ etiam An. L I. Pro-
fessor constitutus. Nec abripi Scholæ suæ se patiebatur, aut istam qvâsi
doctrinæ & eruditionis suæ dignitate inferiorem censebat Professioni
Dialectices admotus; qvin imò non hanc saltem Con-Rectoris in Scho-
la Thomana provinciam retinebat, sed & alteram An. L X III. Rectoris
in Nicolaitana spartam sibi imponi & quo animo ferebat. Scholasticum
qvippe agere, non dedecori, sed laudi sibi ducebat, nihil pensi habens si-
nisteritatem temporum, qvibus, qvi juventutem in Scholis moribus li-
terisq; imbuunt, negliguntur passim, imò scenarum ostentatione tradu-
cuntur. Nec inficiari licet, in his omnibus divinam Providentiam rebus
illius fuisse moderatam. In Scholasticis enim functionibus singularem
prorsus divini Numinis favorē expertus est, dum Juvenis statim à Peg-
viensibus, Vir factus ab Hallensibus, qvi G V E I N Z I O sufficeretur, ad
Scholasticum regimen expeditus, anno etiam LXI. ab Hamburgensibus,
ut literarum, & Scholæ curam apud eos reciperet, fuit sollicitatus. Sed
hæc Lipsia, qvæ studiorum alumna ipsi fuerat, sedes qvoq; ac domicilium
eorum permanebat. Nec ingrata fuit in Civem suum egregium Urbs
inlyta. Nam anno seculi XLVII. florentissimam & formæ casti-
tatisq; laude splendidissimam MARIAM ELISABETHAM,
PAULI FRANCKENSTEINII Prætoris Urbani integerrimi
prudentissimiq; filiam, dulce laborum levamen & meritorum præ-
mium in matrimonium hinc accepit, è quo liberos suscepit XI. qvorum
tres FRIDERICUM, JOH. FRIDERICUM & MARIAM ELI-
SABETHAM præmaturo funere, ANNAM DOROTHEAM, Viri pl. re-
verendi & excellentiss. L. JOACHIMI FELLERI, Poef. P. P. Uxorem
hoc ipso anno, post binam sobolem CHRISTIANUM FRIDERICUM
& JOACHIMUM FRIDERICUM in tertio partu extinctam, ad æternâ
illa tabernacula in cœlo nobis reposita, præmisit; reliquos relinqvit
superstites, eosq; florentissimos paternarum maternarumq; virtu-
tum hæredes. Ac REGINA qvidem ELISABETHA Viro max. rev. am-
plissimoq; Dn. JOH. CHRISTOPHORO NICOLAI, SS. Theol. Do-
ctori, & Professori anteâ Theologiæ in hac Alma extraordinario, nunc
sacrorum Illeburgensi Antistiti faustissimo elocata est matrimonio, ex

qua & tres nepotulos, JOH. FRIDERICUM, JOH. CHRISTIANUM,
& JOH CHRISTOPHORUM, duasq; nepotes REGINAM ELISABE-
THAM & JOHANNAM ELISABETHAM lætabundus vidit. PAULUS
HEINRICUS in Academiam Francofurtanam missus non sine præclara
spe exspectatione qve studio jurium vacat, qui qvidem Lipsiæ nunc hæret,
à morituro ac desiderabundo Patre revocatus, SAMUEL FRIDERICUS &
GOTHOFREDUS CHRISTIANUS, domi & in oculis optimorum pa-
rentum bonarum artium lingvarumq; fundamenta præstruxeré; reli-
q; autem filiæ MARIA SYBILLA, CATHARINA SOPHIA & JOHAN-
NA MARIA matris integerrimæ sanctissimæq; diligentia in admini-
strandis rebus domesticis & virtutum exemplar student exprimere. Cæ-
terùm qvinque annos in tradenda Philippi Logica exegerat, cum A.LVI.
rebus mortalium eriperetur, qui eruditione & variâ scientiâ, scribendi
q; carminis præstantiâ Academiam hanc ornaverat D. ANDREAS
RIVINUS. Huic qui sufficeretur, neq; ordini Professorum, neq; Divo
JOHANNI GEORGIO I. dignior visus fuit aliis præter RAP-
POLTUM, qui divinam ingenii sui vim jam ante Aulæ probaverat, nec
semel Magistrorum novellorū pileos panegyrico carmine decoraverat.
Admotus ergò huic muneri carminibus gravissimis elegantissimisq;
q; vorum pars maxima volumine arcta prodiit, Poëtas optimos sic exæ-
qvavit, ut solus censi Poëta meruerit, veterumq; præterea ac recen-
tiorum vatum opera juventuti magna cum industria explicuit, in præce-
ptis sumnum magistrum Aristotelem, & hunc secutos Heinsium & Vof-
sium, per exempla Virgilium principem Poëtarum in Epico, Juvenalem
in Satyrico, Horatium in Lyrico, Senecam & Grotium in Dramatico,
Martialem in Epigrammatico scribendi generibus accuratè exponens.
Cujus rei fidem facit vel solus, qui superiori anno lucem aspexit,
in Horatii Sermones & Satyras Commentarius. Nec paucos aut mino-
rum gentium tam varia tamq; solida eruditio invenit æstimatores.
RAPPOLTUM enim præter stupendum illum literarum Mecænatem &
grande Musarum præsidium SECKENDORFFIUM, in Potentissimi Ele-
ctoris Aula illustres tūm Curiæ eminentissimæ tūm rei literariæ Antisti-
tes, FRISII, TAUBIUS, GERSDORFFIUS, MILITIFIUS insigni favo-
re ac benevolentia complectebantur. Nec aliorum, qui infra fortē
tantorum virorum existunt, minor de RAPPOLTO fuit existimatio. Un-
de enim qvæso tot honores, qvos Academia dare potest, largissimè in il-
lum collati, etiam nolentem & tantum non reluctantem, nisi à præclara
de virtutibus ejus opinione? Ad gradus sanè altiores, qvorum Licentiati

anno

anno LXIII. Doctoris verò LXVIII. adeptus est, invitus quasi trahebatur, sive potius honorum & titulorum Academicorum, ut ipse ajebat, torrente qvodam ab ripiebatur. De aliis, qvos gessit, honoribus muneribusqve, qvibus laudabiliter functus est, Decanatu apud Philosophicam Facultatem ter, apud Theologicam semel, Procancellarii Officio in creandis Magistris bis, Præpositi cura in Collegio Majori Principum totidem, in Pagis, qvos veteres habet hæc Academia, semel, Ephoria Alumnorum Electoralium ipsi commissa, Canonicatu Cizensi collato, Senioratu Nationis credito, & Rectoratu bis præclarè gesto, nihil attinet dicere. Versantur enim ob oculos præclara hæc virimerita, nec tam incomto sermone, qvàm stylo Rappoltiano exponi illa decet. Attingendi nunc sacri Theologicæ Professionis labores, qvos vicarios primùm, & extra ordinem, Magnifico GEIERO ex Academia hac ad Aulam & conciones Consiliaqve sanctiora vocato præsttit, dein post beati REINHARTI obitum suscepit. In hoc munere post Articulos Visitatorios, qvos extra ordinem illustravit, Theologiam Aphoristicam ex Epistola Johannis prima tradidit, inq, ea non minus, qvàm in Disputationibus Theologicis non unis acumen ingenii, doctrinæ sanitatem, judicii limam, singularemqve perspicuitatem ostentavit. Utilissimo isthoc labore perfunctus ad Titum & Colossenses scriptas à Paulo Epistolas observationibus longè accuratissimis exornavit, ac nuper admodum secundam Johannis Epistolam eadem, qvâ priorem, methodo cœpit exponere. Privatos intra Iares post apertas contrâ Pontificios & Calvinianos scholas Summarium Wilhelmi Lyseri Theologicum discursibus in calamus dictatis elucidavit, nec ita pridem Locum de Statu corruptionis absolvit, ad statum Restaurationis propediem accessurus. Voluit autem Divinum Numen, ut statum Restaurationis non in ænigmate amplius, ac veluti per transennam, sed præsentissimè in cœlesti illo Angelorum, beatarumqve animarum concilio intueretur, à cruce qvippe ad lucem, à totuplici carnificina ad requiem perpetuam, à laboribus ad ferias interminabiles evocatus. Immitissimi certè dolores erant, qvibuscum conflictari per annos benè multos necesse habuit hic Theologus. Nam præter podagram, qvæ Cocytii filia visa est veteribus, à renum calculo, quem carnificem suum Erasmus nominabat, tūm alias non semel tūm ante triennium maximè mirum quantum fuit excruciatu. Exortâ enim ex calculi acredine & vesicæ inflammatione & cruentâ mictione eò usq discriminis tūm adducebatur, ut extrema ipsa instare qvàm proximè viderentur. His malis accessit malum tertium, idqve periculosum oppido,

Zd 4900 9K
dò, & Senioribus plerisq; internecivum, qvod Enterocelen Medicorum filii appellant. Respiramenti tamen qvippiam subinde ipsi datum, ut munia sua obire eâ, qvâ solebat, fide ac dexteritate posset. Neq; enim qvicqvam in officiorum suorum partibus desiderari patiebatur, qvamvis nec lateri semper, nec pedibus usqueq; ve esset bene. Sed vim omnem & Medicinæ & Chirurgiæ elidebat subitanea alteratio d. XIV. Decembris in Enterocele exorta, qvam & mortiferam sibi fore, sèpissimè præsagiebat ipse. Qvamvis enim nihil relinqveretur eorum, qvæ ad dolores mitigandos, ad alvum aperiendam, discutiendamq; flatum intemperiem viderentur facere ; cura etiam ad stuporem usq; fidelis ac diligens ab Uxore piissima adhiberetur, *αγευπτία* tamen & defectus alimentorum (à qvibus ob causam non ignorabilem abstinebat) tumorq; ve abdominalis tympaniticus respirationis officium sufflaminans, spem recuperandæ valetudinis omnem suffocabant. Consveta eqvidem morbi hujuscे terminalia, singulari Numinis beneficio, non expertus est Theologus vexatissimus ; nec nulla alvi infecuta est apertura ; at vires corporis effœti ab hostibus jam dictis prostratae adeò ac profligatae erant, ut à vita ad mortem transeundum sibi esse facile RAPPOLTUS ipse intelligeret. Qui qvidem non hoc demum tempore, sed jam diu anteà, tot anteambulonibus præmonitus, sua ultima est meditatus, securoq; ac confidénti animo, ecq; vid statuere de se vitæ arbiter vellet, præstolatus. Etenim, uti non multa tantùm ac magna scivit, sed & sanctè ac Theologicè vixit (qvæ veri Theologi apud Lutherum descriptio est) ita in mortis quoq; meditatione jam dudum toto animo fuit defixus. Maximum autem solatium tām aliás, tūm in articulo mortis constitutus ex Pace per justificationem sibi comparata hausit, qvam & argumentum Concionis funebris esse voluit. Nec defuit illi in ultimo hoc ancipitio Deus ex machina. In pace enim discessit feriâ III. Natalitia sub meridianam primam hic FRIDERICUS, pacis æternæ jam compotitus. Cujus virtutes cùm ne os qvidem eloquentissimum enunciare, ex merito queat, nos tumultuario hoc scriptionis genere atterere illas haut sustinemus. Rogamus autem Proceres ac Cives Academicos, ut, qvando celeberrimi RAPPOLTI funus his ipsis Calendis Januariis est efferendum, id eâ, qvâ fas, freqventiâ ad Requitorium Paulinum horâ III. comitentur, Deum opt. max. venerati pariter, ut ultrices iræ suæ clammas, qvas tanti Viri obitus non obscurè indicat, clementissimè extingvat, Pacemq; non Europæ tantùm universæ, sed & Muis nostris postliminiò qvasi restituat. PP. Lipsiæ ipsis Kal. Jan. anni novi M. DC. LXXVII.

Literis, JOHANN-ERICI HAHNII.

Q.II.266, 15

RECT
ACADEMIÆ LI
ad
supremum offici
Maxime Reverendo, Amplissimo,
D.N.
FRIDERICO RA
SS. Theol. D. & Pr
leberrimo,
Canonico Cizensi, Alumnorum Ele^t
Principum Collegii Collegiato, &
cæ Seniori,
Viro de hac Academia & Ortho
meritissimo,
horâ III. eâ, qvâ fas, pompâ
PROCERES AC CIVES
qvâm frequentissimos a

